

Słowo wstępne

Korpus europejskich norm dotyczących środków ochrony indywidualnej jest w chwili obecnej w znacznym stopniu opracowany. Dostępnych jest już 90% gotowych norm i wiele z nich wielokrotnie zostało zweryfikowanych z obecnym stanem wiedzy. Wziąwszy pod uwagę, iż od rozpoczęcia procesu normalizacji w obszarze środków ochrony indywidualnej na płaszczyźnie europejskiej minęło jedynie 15 lat, jest to wynik zadowalający i tym samym - motywujący do dalszej wzmożonej pracy nad przeglądem opracowanych już norm i – jeśli to konieczne – ich modyfikacją. Kwestia ta jest wielokrotnie poruszana w obecnym numerze KANBrief.

Nowe, ważne zadanie zostało powierzone Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN) wraz z jej wstąpieniem do Komitetu ds. Technicznych Urządzeń Produkcyjnych i Produktów (AtAV). AtAV, prezentowany szerzej w jednym z artykułów, jest organem doradczym rządu Niemiec w kwestiach związanych z bezpieczeństwem produktów i, w związku z tym, KAN bezpośrednio uczestniczy w opracowywaniu narodowych norm i specyfikacji technicznych, które wspierają wymogi i regulacje prawne dotyczące bezpieczeństwa środków ochrony indywidualnej.

Marina Schröder

Przewodnicząca KAN

Niemiecka Federacja Związków Zawodowych (DGB)

Środki ochrony indywidualnej

W NUMERZE

ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

- 2 Jaki jest obecny stan europejskiej normalizacji w obszarze środków ochrony indywidualnej? Perspektywy na przyszłość?
- 3 Jednostki notyfikowane w obszarze środków ochrony indywidualnej: europejscy usługodawcy w systemie kontroli BHP
- 4 Elektrostatyczne materiały filtracyjne: norma EN 143 do zmian

TEMATY WYDANIA

- 5 Większe bezpieczeństwo prawne użycia norm
- 6 Udostępnienie sieci EUROSHNET ekspertom w dziedzinie BHP z wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej i krajów EFTA
- 7 BHP i normalizacja w Holandii

Środki ochrony indywidualnej są już w dużym stopniu znormalizowane. W obecnym numerze KANBrief znajdziecie Państwo informacje na temat aktualnego stanu normalizacji oraz bieżącej działalności w tym obszarze. Na przykładzie elektrostatycznych filtrów wskażemy, iż poziom normalizacji, jaki udało się osiągnąć, nie zawsze jest satysfakcjonujący. W jednym z artykułów opisujemy również rolę jednostek notyfikowanych w obszarze środków ochrony indywidualnej.

Jaki jest obecny stan europejskiej normalizacji w obszarze środków ochrony indywidualnej? Jakie są perspektywy na przyszłość?

Wiosną 1989 r. siedem komitetów technicznych rozpoczęło prace zmierzające do opracowania projektów norm w obszarze środków ochrony indywidualnej w ramach dyrektywy 89/686/EWG. Jak do tej pory wyniki tych prac można uznać za pozytywne: w październiku 2004 r. 298 norm zostało zatwierdzonych (bez konieczności wprowadzania poprawek), 57 ich projektów oczekuje na akceptację, a tylko 15 standardów ciągle znajduje się na etapie projektowania. Gdyby nie istniała konieczność opracowania nowych norm, prace normalizacyjne powinny teoretycznie zostać zakończone do 2008 r.!

Alain Mayer

**Sprawozdawca
CEN/BT w obszarze
środków ochrony in-
dywidualnej**

**Przewodniczący Fo-
rum CEN w obszarze
środków ochrony in-
dywidualnej**

**Inżynier w INRS,
Francja (Institut Nati-
onal de Recherche et
de Sécurité)**

Projekty i priorytety

Mimo, iż ponad 30% norm w obszarze środków ochrony indywidualnej znajduje się na pierwszym, drugim, lub nawet trzecim etapie rewizji, działalność normalizacyjna w tym zakresie zasługuje uznanie. Treść norm podlega ciągłym zmianom, a, dodatkowo, w celu dalszej modyfikacji standardów, forum Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego w zakresie środków ochrony indywidualnej opracowało wiele pilotażowych projektów, takich jak:

- jednolite użycie listy kontrolnej oraz poprawki do Załącznika informacyjnego ZA w celu bardziej dokładnego określenia podstawowych wymogów, które powinna zawierać norma;
- opracowanie projektu przewodników charakteryzujących powiązanie między kolejnymi poziomami ochrony a klasami bezpieczeństwa określanymi przez normy oraz zagrożeń przy występowaniu których środki ochrony osobistej są używane. Przewodniki mają za zadanie ułatwić użytkownikom właściwy dobór środków ochrony indywidualnej;
- opracowanie przewodnika ułatwiającego producentom przygotowanie instrukcji użytkownika środków ochrony indywidualnej, którą to mają obowiązek dołączać do każdego wyrobu;
- systematyczne laboratoryjne badania porównawcze poświęcone ocenie odtwarzalności i dokładności metod pomiarowych opisanych w standardach;
- wprowadzenie danych dotyczących oceny niepewności pomiarów¹.

Do priorytetów, które mają zostać zrealizowane od początku 2005 r., należą prace ukierunkowane na usprawnienie znormalizowanych metod pomiarowych stosowanych do oceny skuteczności środków ochrony indywidualnej wobec czynników chemicznych (filtry pochłaniacze, odzież i rękawice ochronne), jak również do oceny ich podatności na uszkodzenie w rzeczywistych warunkach użycia. Celem tego - już rozpoczętego - projektu jest modyfikacja norm obejmujących swoim zakresem filtry do ochrony układu oddechowego wykonane na bazie materiałów elektrostatycznych oraz dostarczenie odbiorcom wiarygodnych informacji na temat ograniczeń dotyczących ich stosowania.

Jakość norm

Mimo wszystkich wysiłków, podjętych w celu optymalizacji norm, nie można jednak zapomnieć o sprawdzonej jakości i skuteczności dokumentów

normalizacyjnych już opublikowanych. Zresztą niech czytelnicy osądzą sami: od 1992 r. same tylko francuskie jednostki notyfikowane wydały 24 tysiące certyfikatów oceny typu WE dla środków ochrony indywidualnej, a w całej Unii Europejskiej ich liczba sięga najprawdopodobniej 150 tysięcy. Natomiast trudności, związane z użyciem standardów, pojawiło się w tym czasie bardzo niewiele. Łatwo zatem wyobrazić sobie skalę trudności, z jakimi spotkałoby się producenci środków ochrony indywidualnej, laboratoria i kompetentne instytucje, a także nowych przeszkód, z jakimi borykałby się handel, gdyby nie istniały dokumenty normalizacyjne.

Sytuacja międzynarodowej normalizacji

Spośród 10084 tysięcy dokumentów opublikowanych przez Europejski Komitet Normalizacyjny, ponad 25% to normy EN-ISO. W obszarze środków ochrony indywidualnej proporcja ta jest obecnie niższa (około 6%). Można się jednak spodziewać jej gwałtownego wzrostu.

Australia, przewodnicząca obecnie Komitetowi Technicznemu Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej ISO/TC 94 (środki ochrony indywidualnej), planuje zaktywizować jego prace, jak również należących do niego podkomitetów. Zaniepokoiło to europejskie jednostki normalizacyjne, które muszą odpowiedzieć na pytanie, czy lepiej włączyć się do bieżącego jeszcze w powijakach międzynarodowego ruchu normalizacyjnego i przejąć nad nim kontrolę już na samym początku, czy „śpieszyć się powoli”, czekając aż normy CEN nabiorą wagi, stając się dokumentami zasadniczymi.

W chwili obecnej, odpowiedź na to pytanie skłania się ku drugiemu rozwiązaniu - bliskiej i uważnej obserwacji i unikaniu pochopnych kroków. Dla pozaeuropejskich jednostek normalizacyjnych, poszukujących przeciwwagi dla „europejskiego monopolu”, opracowanie międzynarodowych standardów w obszarze środków ochrony indywidualnej jest kwestią priorytetową. Jednak normy ISO nie mogą - i nie powinny - być opracowywane bez udziału ekspertów europejskich, którzy mają duże doświadczenie oraz wiele osiągnięć w dziedzinie normalizacji.

Alain Mayer
mayer@inrs.inrs.fr

1 Od października 2004 r. przewodnik CEN dotyczący niepewności pomiarów w europejskich normach jest dostępny na stronie: www.cenorm.be/boss > supporting material > guidance documents > GD Uncertainty of measurements

2 Do chwili obecnej przyjęto tylko 18 norm EN-ISO; pozostałe 26 oczekują na zatwierdzenie

Jednostki notyfikowane w obszarze środków ochrony indywidualnej: europejscy usługodawcy w systemie kontroli BHP

Jednostki notyfikowane są organami wyznaczonymi przez kraje członkowskie UE i upoważnionymi przez Komisję Europejską do przeprowadzania oceny zgodności zgodnie z dyrektywami europejskimi. Z tego powodu to one jako pierwsze współpracują z producentami, oceniając zgodność ich wyrobów z odpowiednimi dyrektywami.

Petra Jackisch

**Ośrodek Inżynierii
Bezpieczeństwa**

**BG ds. Budownictwa
Rhineland i
Westphalia, Niemcy**

Europejskie normy są często wykorzystywane do oceny zgodności i wiele wnoszą do jednolitych i odtwarzalnych kryteriów oceny i certyfikacji. Doświadczenia jednostek badawczych związane z użyciem europejskich norm ukazują jednak ich pewne wady: nieprecyzyjne zapisy pozostawiające pole dla interpretacji, niedostatek wymaganych procedur badań (lub ich niewłaściwa walia-dacja) dla pewnych wyrobów.

Europejska koordynacja jednostek notyfikowanych w obszarze środków ochrony indywidualnej

W ramach „europejskiej koordynacji jednostek notyfikowanych w obszarze środków ochrony indywidualnej”, utworzono forum, na którym organizacje tego typu mogą sygnalizować problemy opisane powyżej, jak również zgłaszać pomysły usprawnienia i zalecenia dot. zharmonizowanych procedur. Kwestie formalne, natomiast, dyskutowane są podczas spotkań komitetów horyzontalnych, na których przygotowuje się również uwagi do rozpatrzenia przez Komisję Europejską. Obecnie, między innymi, próbuje się rozstrzygnąć kwestię, czy środki asekuracyjne do nauki pływania oraz systemy kotwiczące sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości, powinny być testowane w ten sam sposób, co inne środki ochrony indywidualnej. Z punktu widzenia jednostek notyfikowanych istotnym jest, aby zarówno w tej, jak i w innych kwestiach, na terenie całej Europy obowiązywały jednolite kryteria.

Grupy pionowe, odpowiedzialne za określone rodzaje sprzętu ochrony indywidualnej, dyskutują na przykład różne interpretacje wymogów i metod oceny, zawartych w normach. Prace tych grupy w ramach „europejskiej koordynacji” przyczyniają się do poprawy odtwarzalności metod oceny poprzez liczne badania porównawcze. Ponadto, podczas oceny i certyfikacji produktów innowacyjnych, opracowywane są propozycje sposobów zharmonizowania kryteriów badań.

Normalizacja, badania i certyfikacja a bezpieczeństwo i higiena pracy

Aby certyfikacja mogła być wiarygodna, niezbędna jest wiedza związana nie tylko z problematyką samych badań. Zagadnienia, takie jak: warunki użycia poszczególnych środków ochrony indywidualnej, wiedza użytkowników o przyczynach wypadków czy doświadczenie w odniesieniu do aspektów ergonomii w projektowaniu, są również bardzo istotne.

Dotyczy to zwłaszcza oceny materiałów informacyjnych producentów, które są jednym z elementów podlegających certyfikacji. Ponieważ treść materiałów informacyjnych różni się zasadniczo w zależności od rodzaju wyrobu i nie może być szczegółowo regulowana przez normy, ocena wyrobu ma również za zadanie określenie, która informacja dotycząca warunków użycia jest niezbędna w celu zapewnienia bezpieczeństwa danego środka ochrony indywidualnej. Można powiedzieć, iż w tym kontekście, jednostki notyfikowane świadczą także – niebezpośrednio – usługi użytkownikom.

Przykład elektrostatycznych materiałów filtracyjnych stosowanych do ochrony układu oddechowego pokazuje wyraźnie, że w sytuacji, gdy brakuje odpowiednich znormalizowanych procedur oceny, ich opracowanie można promować poprzez koordynację działań jednostek notyfikowanych i, jednocześnie, poprzez taką ocenę materiałów informacyjnych, aby użytkownik otrzymywał podstawowe informacje dotyczące prawidłowego doboru i użytkowania określonego środka ochrony indywidualnej.

Opracowanie jednolitych kryteriów oceny środków ochrony indywidualnej możliwe jest dzięki zaangażowaniu jednostek notyfikowanych w proces normalizacji a, także koordynację ich działań z innymi jednostkami upoważnionymi do przeprowadzania badań i certyfikacji. W ten sposób interakcja między badaniami i certyfikacją, normalizacją i ustawodawstwem oraz użyciem środków ochrony indywidualnej, przyczynia się do promocji kompleksowego podejścia ukierunkowanego na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Petra Jackisch
petra.jackisch@bg23.bgnet.de

Elektrostatyczne materiały filtracyjne: norma EN 143 do zmiany

Elektrostatyczne materiały filtracyjne stosowane w filtrach służących do ochrony układu oddechowego, mają tę zaletę, iż dzięki niskiemu oporowi oddychania są wygodne w użyciu. Natomiast ich główną wadą jest możliwość obniżenia się skuteczności filtracji, zarówno podczas użytkowania filtru, jak również, w pewnych przypadkach, składowania.

**Ochrona układu oddechowego:
Współpraca europejskich organów normalizacyjnych**

Budowa

Podczas gdy skuteczność materiałów stosowanych do mechanicznej filtracji cząstek (np. włókien szklanych) wzrasta w miarę użycia, skuteczność elektrostatycznych materiałów filtracyjnych (włókien pneumotermicznych, włókien syntetycznych z ładunkiem elektrostatycznym) może spadać podczas użycia, a także, w niektórych przypadkach, w czasie przerw w użyciu lub w wyniku niewłaściwego przechowywania. To zjawisko zostało potwierdzone przez szereg badań, jakie od początku lat dziewięćdziesiątych przeprowadzono w Stanach Zjednoczonych, Francji i Polsce.

Producenci mają świadomość, że sprzęt filtrujący, do którego produkcji użyto filtracyjnych materiałów elektrostatycznych, może mieć pewne wady, które nie zostaną wykryte podczas badań metodą określoną w normie EN 143. Metody badań zgodne z tą normą (włączając jej wersję z 2000 r.) nie są w stanie określić różnic w zachowaniu się materiałów filtrujących w czasie. W rezultacie ustalono, że materiały elektrostatyczne, mają własności, które w pewnych warunkach zastosowania mogą prowadzić do utraty skuteczności. W tym zatem wypadku, wymogi Dyrektywy dot. środków ochrony indywidualnej nie zostały spełnione.

Problemy związane ze skutecznością filtrów na bazie włókien elektrostatycznej znane były od pewnego czasu twórcom norm europejskich. Już w 1996 r. przedstawiciele francuskich organów postulowali wprowadzenie zmian do metod badań. Jednak do tej pory Grupa Robocza, powołana przez Komitet Techniczny Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego CEN/TC 79, nie zdołała jedomyślnie opracować właściwej metody.

Propozycja francuska

Na początku 2004 r. francuskie władze podjęły zatem niezbędne działania na szczeblu krajowym, konsultując się z producentami, importarami, jednostkami normalizacyjnymi, przedstawicielami pracodawców i pracowników oraz związkami konsumentów.

Strony zgodziły się na zastosowanie zaproponowanych środków zaradczych, do których należy szczegółowe badanie środków ochrony indywidualnej i filtrów określonych przez producentów, umieszczanie na opakowaniu wyrobu informacji na temat dopuszczalnego czasu użycia, a także „selektywna” kontrola rynku obowiązująca od 1 stycznia 2005 r. Od tego dnia, wszystkie wyroby nie spełniające tych wymogów zostaną objęte zakazem sprzedaży na terenie Francji.

Reakcja Europy

Aby inicjatywa nie była jednostronna, Francuscy eksperci w dziedzinie bhp zamieścili informacje na temat powyższych procedur na forum sieci EUROSHNET.

Niemiecki komitet normalizacyjny, bliźniaczy komitetowi CEN/TC 79, a 4 listopada również KAN, niezależnie wyraziły swoją krytykę wobec metod badań zawartych w normie EN 143, a także potrzebę uszczegółowienia informacji dotyczących skuteczności filtrów elektrostatycznych. W opinii tych organizacji, należy zastosować tymczasowe rozwiązanie dopóki nie zostaną opracowane właściwe metody badań. Wskazane jest aby:

- jednostki notyfikowane uzgodniły tymczasową, warunkową, metodę badań, adaptując propozycję Francji;
- producenci umieszczali na opakowaniu oraz w instrukcji użytkowania wyrobu informację ostrzegawczą na temat wpływu pewnych warunków ekspozycji filtru na jego skuteczność. Odnosi się to również do wyrobów dopuszczonych już do sprzedaży, za których powtórna ocenę, według nowej metody, odpowiedzialni powinni być producenci / dystrybutorzy lub jednostki notyfikowane.

Organy nadzoru rynku z krajów członkowskich UE uznały, iż zadanie opracowania odpowiedniej metody badań uwzględniającej długotrwałe użytkowanie i składowanie, w celu zmiany normy EN 143, powinno należeć do jednostek notyfikowanych, CEN natomiast jak najszybciej powinien zająć się jej weryfikacją.

W chwili obecnej Komisja Europejska przygotowuje notę ostrzegawczą, która już wkrótce ukaże się w Dzienniku Urzędowym UE. Dokument będzie ostrzegał, iż dla pewnych grup wyrobów norma EN 143 nie daje podstawy do domniemania ich zgodności z Dyrektywą.

W wypadku, gdy istnieje niepewność w stosunku do skuteczności filtrów na bazie włókien elektrostatycznych, można jedynie radzić odbiorcom – tak jak w przypadku Francji – powrót do filtrów, w których filtracja cząstek zachodzi na drodze mechanicznej.

Ulrich Bamberg
bamberg@kan.de

1 Ocena filtrów nie – jak do tej pory – na podstawie 3 – minutowego badania penetracji lecz w czasie do momentu odłożenia się na filtrze 120 mg aerozolu, dotyczy to zarówno aerozoli o ciekłej jak i stałej fazie rozproszonej.

Większe bezpieczeństwo prawne użycia norm

Pierwszego maja 2004 r. weszła w życie Niemiecka Uchwała o Bezpieczeństwie Urządzeń i Produktów. (German Equipment and Product Safety Act – GPSG¹). Jednym z jej zadań jest transpozycja Dyrektywy o ogólnym bezpieczeństwie produktu. Na mocy uchwały Komitet ds. Technicznych Urządzeń Produkcyjnych i Produktów (Committee for Technical Work Equipment and Consumer Products – AtAV) jest odpowiedzialny za określenie, w imieniu Federalnego Ministerstwa Gospodarki i Pracy Niemiec (BMWA), narodowych specyfikacji technicznych jako podstawy dla domniemania zgodności zawartej w Niemieckiej Uchwale o Bezpieczeństwie Urządzeń i Produktów.

Stefan Pemp

**Przewodniczący
Komitetu ds.
Technicznych
Urządzeń
Produkcyjnych i
Produktów (ATAV)**

**Dyrektor
Departamentu
odpowiedzialnego
za bezpieczeństwo i
higienę pracy w
Ministerstwie Dolnej
Saksonii ds. Kobiet,
Rodziny, Zdrowia i
Spraw Społecznych**

Zadania i członkostwo

Wraz z wydaniem Uchwały o Bezpieczeństwie Urządzeń i Produktów, w miejsce Komitetu ds. Technicznych Urządzeń Produkcyjnych (AtA)² powołano Komitet ds. Technicznych Urządzeń Produkcyjnych i Produktów (AtAV), nadając mu jednocześnie nowy zakres obowiązków. Nowy Komitet ma za zadanie określenie norm i specyfikacji technicznych, których użycie pozwoli ulepszyć wymogi zdrowia i bezpieczeństwa, zawarte w Niemieckiej Uchwale o Bezpieczeństwie Urządzeń i Produktów, jak również inne wymogi związane z dystrybucją wyrobów. Komitet AtAV jest zobowiązany do formułowania uwag w stosunku do regulacji prawnych Uchwały. Jest również ciałem doradczym rządu niemieckiego w kwestiach dotyczących bezpieczeństwa technicznych urządzeń produkcyjnych i produktów.

W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele kompetentnych władz, instytucji statutowego ubezpieczenia wypadkowego, Niemieckiego Instytutu Normalizacji (DIN), Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN), związków pracodawców, konsumentów i producentów oraz związków zawodowych. Taki skład zapewnia, iż wszystkie zainteresowane strony będą uczestniczyć w identyfikacji norm i specyfikacji technicznych. Ponadto, gdy jest to konieczne, członkowie Komitetu mogą zasięgać konsultacji w instytucjach, które reprezentują.

Domniemanie zgodności na poziomie krajowym

W przypadku, gdy wyroby nie podlegają konkretnemu prawodawstwu Unii Europejskiej, paragraf 4 (1) Niemieckiej Uchwały o Bezpieczeństwie Urządzeń i Produktów wymaga, aby były konstruowane w taki sposób, by nie stanowiły zagrożenia dla bezpieczeństwa użytkowników, zarówno podczas użycia właściwego z ich przeznaczeniem, jak i nieprawidłowego. Normy i specyfikacje techniczne mogą być wykorzystane do oceny, czy dany wyrób spełnia niezbędne wymagania. Jeśli zostaną one określone przez Komitet AtAV i znajdują się w Dzienniku Federalnego Instytutu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (BAuA), wyrób skonstruowany zgodnie z wymogami danej normy i specyfikacjami technicznymi spełnia również wymagania Niemieckiej Uchwały o Bezpieczeństwie Urządzeń i Produktów.

Te prawne ustalenia, przenoszą kwestię domniemania zgodności, niezbędnego do zachowania zgodności ze zharmonizowanymi normami –

sprawdzonym instrumentem na szczeblu Europejskim – na grunt krajowego prawodawstwa. To z kolei zapewnia producentom i dystrybutorom większe bezpieczeństwo prawne. Normy i wymogi techniczne dla wyrobów były oczywiście publikowane już wcześniej, ale tylko z racji przepisów administracyjnych mających zastosowanie jedynie w stosunku do organów państwowych; jednym słowem normy i specyfikacje techniczne odnosiły się tylko do tych instytucji. Producenci i dystrybutorzy nie byli w stanie samodzielnie wnioskować o domniemaniu zgodności.

Oprócz działalności związanej z Niemiecką Uchwałą o Bezpieczeństwie Urządzeń i Produktów, Komitet ds. Technicznych Urządzeń Produkcyjnych i Produktów określa także krajowe specyfikacje techniczne w przypadku, gdy są one wymagane przez prawodawstwo Wspólnoty. Na przykład, artykuł 5 (1)/(2) Dyrektywy Maszynowej zaznacza, iż „w przypadku braku zharmonizowanych norm, państwa członkowskie podejmą wszelkie kroki, jakie uznają za konieczne dla zwrócenia uwagi zainteresowanych stron na dotychczasowe krajowe normy techniczne i specyfikacje uznane za istotne lub ważne dla właściwego wdrożenia podstawowych wymogów bezpieczeństwa i ochrony zdrowia opisanych w Załączniku I”.

Wnioski

Teraz, gdy dla domniemania zgodności istnieje na poziomie krajowym podstawa prawna w postaci Niemieckiej Uchwały o Bezpieczeństwie Urządzeń i Produktów, producenci i dystrybutorzy mają do dyspozycji – w formie norm i specyfikacji technicznych – narzędzie zapewniające większą ochronę prawną. Ich identyfikacja, będąca obowiązkiem Komitetu AtAV, jest nowym i bardzo odpowiedzialnym zadaniem.

Stefan Pemp
stefan@pemp@ms.niedersachsen.de

1 Uchwała dotycząca technicznych urządzeń produkcyjnych i produktów. Zastępuje ona Uchwały: o Bezpieczeństwie Produktów (ProdSG) oraz o Bezpieczeństwie Urządzeń (GSG)

2 § 8 Ustawa o bezpieczeństwie sprzętu I

Udostępnienie sieci EUROSHNET ekspertom w dziedzinie BHP z wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej i krajów EFTA

Pierwszego maja 2004 r. kolejne 10 państw dołączyło do Unii Europejskiej, zwiększając liczbę jej członków z 15 do 25. Nadszedł więc czas, aby i EUROSHNET, europejską sieć ekspertów w dziedzinie BHP, jak również normalizacji, badania, certyfikacji i innych pokrewnych obszarów, otworzyć dla instytucji zajmujących się problematyką bezpieczeństwa i higieny pracy we wszystkich krajach członkowskich UE oraz krajach EFTA.

Sieć EUROSHNET nie tylko ułatwia kontakt ekspertom w dziedzinie BHP, ale także umożliwia im wymianę poglądów i dyskusję. Sieć promuje współpracę w celu utworzenia wspólnego europejskiego stanowiska - coraz bardziej istotnego elementu w kontekście postępującej obecnie globalizacji. Porozumienie ekspertów i, co za tym idzie, podział zadań między nimi ma na celu promocję i efektywniejszą prezentację zagadnień związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy w międzynarodowym procesie normalizacji. Sieć powstała podczas europejskiej konferencji pt. „Normalizacja, Badania i Certyfikacja – Wkład do Bezpieczeństwa i Higieny Pracy”, która odbyła się w Dreźnie w dn. 11 – 12 października 2001 r.

Sieć się powiększa

Od końca 2003 r. eksperci w dziedzinie BHP mieli możliwość rejestrowania się w sieci EUROSHNET. Początkowo do sieci mogli należeć jedynie członkowie organizacji zajmujących się problematyką BHP w krajach należących do komitetu sterującego EUROSHNET (Finlandia, Francja, Niemcy, Polska, Hiszpania i Wielka Brytania). Celem tej fazy było zdobycie doświadczenia i wiedzy na temat funkcjonowania sieci w niewielkiej grupie odbiorców. Informacje wówczas zebrane pozwoliły zmodyfikować jej działanie w taki sposób, aby była przyjazna dla użytkowników. Z biegiem czasu, wprowadzono możliwość rejestracji online, która zastąpiła tradycyjną procedurę rejestracyjną.

Obecnie sieć jest dostępna dla ekspertów z instytucji zajmujących się problematyką BHP we wszystkich krajach członkowskich UE i krajach EFTA. Wiodące w tym obszarze instytucje z Nowych Krajów Członkowskich UE pełnią funkcje punktów kontaktowych EUROSHNET, a ich głównym zadaniem jest zachęcanie nowych ekspertów do udziału w sieci.

EUROSHNET – system wielowarstwowy

Na stronie www.euroshnet.org utworzono angielskojęzyczną platformę komunikacyjną. W jej ogólnodostępnej części można uzyskać informacje na temat samej sieci jak również kwestii natury ogólnej. Jednak dostęp do zagadnień, na jakie EUROSHNET kładzie największy nacisk, mają tylko osoby oficjalnie zarejestrowane w sieci i działające aktywnie w obszarze normaliza-

cji, badań, certyfikacji i/lub innych pokrewnych dziedzinach badawczych.

W części systemu chronionej hasłem dostępu, główną oś stanowi **baza ekspertów**, za pomocą której można, w sposób przyjazny dla użytkownika, uruchomić funkcję **wyszukiwania** lub wysłać wiadomość **e-mail**. Możliwe jest także stworzenie i zachowanie osobistej listy adresowej. Rozwiązania te pozwalają na efektywną wymianę informacji między ekspertami w obszarze BHP.

Centrum sieci stanowią fora tematyczne, których do chwili obecnej powstało już sześć. Funkcjonuje także forum służące do dyskusji na tematy natury ogólnej. Uczestnicy każdego z nich są informowani o otrzymaniu wiadomości, do której mają bezpośredni dostęp poprzez chronione hasłem dostępu hiperłącze (tzw. „link”).

Druga konferencja EUROSHNET w 2005 r.

Wzmocnienie współpracy między ekspertami w dziedzinie BHP w Europie jest celem II Europejskiej Konferencji nt. Normalizacji, Badań i Certyfikacji w Dziedzinie Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (2nd European Conference on Standardization, Testing and Certification in the Field of Occupational Safety and Health), która odbędzie się w Paryżu w dn. 20 – 21 października 2005 r. i będzie zatytułowana „**An Enlarged Europe in a Globalized World**”. W celu dyskusji na temat funkcjonowania sieci, członkowie EUROSHNET spotkają się w dniu poprzedzającym rozpoczęcie konferencji. Więcej informacji na temat obu spotkań znajdziecie Państwo na stronie: www.euroshnet.org/news.

Rita Schlüter
schlüter@kan.de

Normalizacja w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy w Holandii

W Holandii, podobnie jak w wielu krajach europejskich, partnerzy społeczni i strona rządowa prowadzą dyskusje na temat zagadnień związanych z prawodawstwem i normalizacją. Holenderski Instytut Normalizacyjny (NEN) z siedzibą w Delft, jest instytucją odpowiedzialną za koordynację procesu normalizacji w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy.

Josien Paap
Kierownik
Departamentu
ds. BHP w
Holenderskim
Instytucie
Normalizacyjnym
(NEN)

Tło prawne

Holenderskie prawodawstwo w obszarze BHP składa się z przepisów o różnym stopniu szczególności i pozostaje w gestii Ministerstwa Spraw Społecznych i Zatrudnienia. Nadrzędnym z nich jest Uchwała o Warunkach Pracy¹ dotycząca ogólnych zasad organizacji miejsca pracy i odpowiedzialności za bezpieczeństwo i zdrowie w nim. Kolejne to Rozporządzenie o Warunkach Pracy², określające pewne wymagania i wdrażające dyrektywy społeczne Wspólnoty, następnie zaś - Ustawa o Warunkach Pracy³, regulująca, na przykład, oznaczenia bezpieczeństwa i redukcję podatku dla niektórych inwestycji związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy.

Oprócz wymagań prawnych, istnieje także szereg wytycznych⁴. Zostały one opracowane dla Inspekcji Pracy w Holandii i odzwierciedlają aktualny stan wiedzy oraz ułatwiają wdrażanie regulacji prawnych – na tym poziomie około 130-u norm holenderskich, europejskich i międzynarodowych. Innymi słowy – to strony zaangażowane w proces normalizacji kształtują stan wiedzy. Ponieważ wytyczne nie stanowią obowiązującej podstawy prawnej, wymogi mogą zostać spełnione również za pomocą innych równoważnych środków.

Instytucje ds. bezpieczeństwa i higieny pracy

Przepisy i postanowienia dyskutowane są na forum Rady ds. Społeczno-Ekonomicznych (SER⁵), która jest głównym organem doradczym rządu w kwestiach związanych z międzynarodową polityką społeczno-ekonomiczną. Rada, jednostka całkowicie niezależna od rządu, reprezentuje interesy związków zawodowych i przemysłu. Do najważniejszych kwestii, w jakie ostatnio była zaangażowana, należy doradztwo w przeglądzie prawodawstwa w obszarze BHP i miejsca służb zdrowia w holenderskim systemie prawnym.

Holenderski Instytut Normalizacyjny (NEN)

Koordynuje normalizację w obszarze BHP poprzez Komitet Sterujący ds. BHP oraz 15 krajowych komitetów normalizacyjnych odpowiedzialnych za różnorodne obszary BHP, od ergonomii po wyposażenie do prac technicznych i środki ochrony indywidualnej. Członkami Komitetu Sterującego są Ministerstwo Spraw Społecznych i zatrudnienia, organizacje pracodawców, związki zawodowe, organizacje naukowe, takie jak TNO⁶, szkoły wyższe oraz eksperci. Komitet Ste

rujący, jak również komitety normalizacyjne aktywnie uczestniczą w procesie wdrażania norm, a zarówno przedstawiciele NEN jak i inni uczestnicy procesu normalizacji regularnie publikują artykuły dotyczące problematyki normalizacji.

Oprócz wyżej wymienionego Komitetu Sterującego, istnieją także inne komitety sterujące, takie jak, na przykład, komitet sterujący ds. bezpieczeństwa maszyn, który pozostaje w stałym kontakcie z Komitetem Sterującym ds. BHP. Nie istnieje zatem formalny podział między krajową normalizacją w ramach dyrektyw społecznych a europejską standaryzacją związaną z dyrektywami Nowego Podejścia.

Krajowe komitety normalizacyjne, opracowujące normy i wytyczne, mają analogiczną strukturę i funkcjonują w ten sam sposób, co komitety CEN (np. komitet techniczny CEN/TC 122 „Ergonomia”). Eksperti z TNO, szkół wyższych, konsultanci ds. BHP, producenci, dostawcy i służby zdrowia uczestniczą w pracach krajowych komitetów (około 150-u ekspertów), a także europejskich i międzynarodowych grup roboczych (około 20-u ekspertów). W chwili obecnej komitety normalizacyjne pracują, na przykład, nad opracowaniem przewodnika na temat doboru, użycia i konserwacji środków ochrony indywidualnej, wytycznej dotyczącej krzeseł biurowych, a także projektem normy dotyczącej stresu spowodowanego hałasem w miejscu pracy. Prace związane z opracowaniem normy w obszarze metody pomiaru hałasu w miejscu pracy (NEN 3418) właśnie zostały zakończone.

Josien Paap
Josien.Paap@nen.nl

1 Arbeidsomstandighedenwet

2 Arbeidsomstandighedenbesluit

3 Arbeidsomstandighedenregeling

4 Arbobeidsregels

5 Sociaal-Economische Raad (pracodawcy, pracownicy i niezależni eksperci); www.ser.nl

6 Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek (Holenderska Organizacja Badań w Zakresie Nauk Stosowanych, www.tno.nl)